

קהילות שרות פיוט - מי אנחנו

ארגון קהילות שרות הוקם בשנת 2002 כארגון חלוצי, שמטרתו להפיץ את הפיוט כנכס ספרותי, מוסיקלי, רוחני ותרבותי, בעל סגולות לשנות ולהשפיע על החברה הישראלית להיות קהילתית, צודקת ומלוכדת יותר.

בפעילותו מכון הארגון, לעורר מודעות למקומו של הפיוט בתרבות היהודית, להחיות את הז'נר ולהוציאו מהתחום המצומצם של בתי הכנסת, ולהפכו למרכיב משמעותי, חי ונושם, בהווה ובעתיד התרבות הישראלית. קהילות שרות מוביל את העדנה המחודשת והתעוררות הגדולה לה זוכה הפיוט, ולפתיחתו לקהלים חדשים לחלוטין, כולל צעירים רבים במרכז ובפריפריה הגיאוגרפית.

כמצוי באזור הדמדומים שבין קודש לחול ופתוח לכל, הפיוט מאפשר נגישות, לימוד וחוויה ידידותיים של מיגון גדול של מסורות מכל רחבי התרבות היהודית. חשיפת המסורות, טקסטואלית, קהילתית ומוזיקלית, בפני קהל המשתתפים, מהווה מפתח להכרת עולם אנושי חדש ומגוון: היכרות עם אנשים מרקעים ומקבוצות מוצא מגוונות של החברה הישראלית, זיקות שונות למסורת, תורמים לקירוב ולהבנה עמוקה יותר בינם לבין בני הקהילות האחרות.

ארגון "קהילות שרות פיוט וניגון" ממלא תפקיד חשוב בהובלת מהפכת הפיוט בעשור ומחצה

האחרונים במגוון דרכים, העיקרית בהן היא הקמת קהילות ממשיות ברחבי הארץ כדי לשתף קהלים מרקעים שונים ומגוונים, בחווית חיזוק, שימור והחייאת תרבות הקהילתיות היהודית והישראלית. קהילות שרות משתפת ונותנת מענה ייחודי לנשים, אשר לא היו חלק מעולם הפיוט לאורך הדורות. הנשים בקהילות שרות לומדות פיוטים בקבוצות מעורבות כמובן, וגם מובילות ומלמדות כפייטניות.

גם האקדמיה הכירה בתפקיד המוביל של קהילות שרות במהפכת הפיוט, האוניברסיטה העברית העניקה לארגון את פרס Flegg היוקרתי "כאות הוקרה על הישג רב שנים בחשיפת אוצרות הפיוט של עדות ישראל למעגלים רחבים בישראל, ועל תרומתו החשובה לקידום ולהעמקה של ההבנה והשיתוף התרבותי בין קהלים שונים בחברה הישראלית", ואוניברסיטת הנגב בבאר-שבע העניקה לקהילות שרות את הפרס ע"ש רונית איבגי המבטא את "ההערכה העצומה לפועלה והשגיה של קהילות שרות".

ארגון "קהילות שרות" פועל במספר ערוצים:

- הקמתן של קבוצות מחיפה ועד ירוחם, שבהן לומד ציבור מגוון ביותר את הפיוט, על רבדיו הטקסטואליים, המוסיקליים, ההיסטוריים והחברתיים, המרכיבים עולם זה.
- גיבוש קובץ פיוטים חוצה מסורות פיוט מאנדלוסיה ועד בבל, וממרכז אסיה ועד איטליה

ואשכנז, ומודל לימוד משותף של פייטן מסורתי ומנחה האמון על הצד העיוני.

■ תוכנית הכשרה למנחים ופייטנים-מורים, המושתתת על חיזוק ההיבטים התיאורטיים והמעשיים של הפיוט בתחומי הפואטיקה והמוסיקה, ביחד עם הצד הדידקטי.

■ חממה ליוזמות פיוט חדשות ורבות וביניהן 'הזמנה לפיוט' האתר המרכזי לפיוט.

■ מקהלת קהילות שרות - מקהלה רב-דורית ייצוגית שנטלה חלק בסדרות קונצרטים עם תזמורות ואמנים ידועים כאהוד בנאי ועמיר בן-עיון ופסטיבלי פיוט בירוחם וירושלים.

■ ייזום כנסים שעניינם ההיבטים האקדמיים והחוויתיים במשולב, של השירה והפיוט, בשיתוף גופי אקדמיה ומחקר העוסקים גם בהנחלה לצבור הרחב.

■ תוכנית גיבורי תרבות - זרקור על גדולי הפייטנים-משוררים בדורות האחרונים, דוגמת ר' רפאל ענתבי, ר' דוד בוזגלו, ר' דוד אלקיים, אשר מזרחי ונוספים,

- על קהילות שרות, הארגון, מטרותיו ופעילויותיו ניתן לקרוא בפירוט רב יותר באתר הארגון <https://www.kehilotsharot.org.il/>
- <https://www.facebook.com/Kehilot-Sharot->

המסורת המוסיקלית של יהודי תימן

על פי מסורת יהודי תימן, עזבה קבוצת יהודים מיוחסים את ירושלים, בעקבות נבואת ירמיהו על חורבן מלכות יהודה, 42 שנה לפני חורבן בית ראשון בידי הבבלים (587 לפנה"ס), חצתה את חצי האי ערב, והגיעה לתימן. בעדויות הראשוניות לנוכחותם של היהודים בתימן קשורות בהתגיריותם של מלכי "חיימיר" (מאות 5-3 לספירה), אשר הותירו שרידים ארכיאולוגיים המעידים על הקשר האמיץ שכרתו עם היהודים. הכיבוש המוסלמי (במאה ה-7 לספירה), שינה את מעמד היהודים מאזרחים שווי זכויות לאזרחים מדרגה שניה. מעתה, תלויים היו ברצונו הטוב של השלטון. מגניזת קהיר, עולה השפעתו הרבה של הרמב"ם, אשר עודד את רוחם ב"איגרת תימן" (שנת 1172). מדבריו אנו מסיקים, שהיהודים חיו באווירה פוליטית לא יציבה, אשר קיבלה ביטוי בהופעת נביאי-שקר, אשר הסיתו את ההמון בהבטחות שווא. באזור דרום תימן, נפוץ העיסוק בקבלה ולימוד הזוהר, ובתקופה העותמנית ידוע אף על קשר עם מקובלי צפת, ועם מרכזים אחרים באימפריה העותמנית. ב-1679 הוגלו חלק מבני הקהילה, שבמרכז תימן, ל"מוזע", אשר לחופו הדרומי של ים סוף. רבים מתו במחלות וברעב והנותרים הורשו לשוב למקומם לאחר כשנה. חורבן בתיאם, אובדן ספרי הקודש והתעודות ההיסטוריות, באו לידי ביטוי בשירתו של הרב שלום שבזי. במאה ה-18 חלה פריחה קצרה ובה בלטו יהודים אשר ייעצו למלך ואף היו ממונים על המטבעות ואוצרות המלוכה. המאה ה-19 – הביאה תקופת סבל על בני הקהילה,

הוטלו גזרות שונות כמו זו המחייבת את היתומים היהודים להתאסלם. בשנת 1882 ("אעלה בתמר") החלה עלייתם של היהודים לא"י, עליה שהגיעה לשיאה ב-50-1949.

השירה היהודית בתימן

שירת יהודי תימן רוכזה בתחילה בסיפור התפילה (המכונה "תכלאל") במדור "שירות ותישבחות". עם התרחבות היצירה, לערך במאה ה-17 – (בעקבות שיריהם של יוסף בן ישראל ור' שלום שבזי), נאספו לספר נפרד – "הדיוואן". ספר זה כולל מבחר שירים לשבתות וחגים, לטקסי חתונה וברית מילה. אין "דיוואן" אחד דומה לחברו, אך לרוב יש גרעין קבוע של שירים משותפים. רוב שירי "הדיוואן" חוברו ע"י שבזי, ומיעוטם על ידי משוררי תימן אחרים או משוררי ימי הביניים בספרד. ההדפסות הראשונות ל"דיוואן", נעשו בשנות ה-80 למאה ה-19, בעדן ובירושלים. מאז נדפסו מהדורות רבות ושונות.

חלוקה שבטית וקשיי מעבר, יצרו אזורי משנה בתוך תימן. גם היהודים שחיו ברחבי תימן נבדלו זה מזה, בהיגוי הלשון, במקצב ובלחן, בהתמקדות בנושאים שונים בדת היהודית ובנוסחי תפילה שונים. נוסחי התפילה: "הבלאדי" – הנהוג בעיר צנעא ובנותיה ואת הנוסח "השאמי" מלשון "שאם" – אזור סוריה וארץ ישראל, נוסח שעל פיו נהגו יושבי צפון ודרום תימן. האופי השבטי של תימן הינו גורם משמעותי לאופיה של המוסיקה. בניגוד לארצות בעלות שלטון מרכזי ברור – אשר בהם התפתחה תרבות של מוסיקה

קלאסית מורכבת, כלי נגינה משוכללים, תזמורות וכו', בתימן המוסיקה הינה בעלת אופי עממי מובהק. תרבות "המקאם" לא התקבלה בתימן, בניגוד לרוב מדינות המזרח התיכון.

ניתן לחלק את תימן לשישה איזורי לשון שונים (ע"פ היגוי הלשון, לחני ומקצבי התפילה והשירה):

א. צפון תימן (צעדא) ב. צנעא ובנותיה ג. שרעב ד. אל חוגריה ה. עדן ו. חבן

לעניננו, נבחין בין איזור שרעב ותעז, שם עסקו היהודים בצורות שונות של לימוד הקבלה (ועדות חיה על כך – שירי ר' שלום שבזי, שהתגורר באיזור, אשר מהולים בסמלים וביטויים מעולם הקבלה) ואף שילבו חלק משירי הדיוואן בתיקון חצות, כחלק מהתפילה – כלחנים המביעים השתפכות נפש. לעומתם אנשי צנעא ובנותיה (במיוחד בתקופות האחרונות בהם קדמו רבני צנעא תנועה של חזרה למקור ונטישת מנהגים שנוספו בדורות המאוחרים) אשר דגלו בלימוד הלכות הרמב"ם, ומיעטו לעסוק בקבלה.

הלחנים ששרו היהודים, הושפעו מלחני הסביבה ובאזורים מסויימים (כגון – צפון תימן) אף ממקצבים של דרום הודו (שהועברו על ידי צוענים בדרכם מדרום הודו לספרד). ביצוע שירי הדיוואן נעשה על פי רוב בסדר מסויים, אשר כלל שלוש סוגות שונות המבטאות שלמות פיוטית-מוסיקלית-ריקודית אחת. שלשת החלקים על פי סדרם הם: "נשיד", "שירה", "הלל".

הנשיד – יורשת "הקצדה" הימי ביניימית. זהו שיר קצר, בעל חרוז מבריא (חרוז זהה, החותם כל בית) מספר בתים מצומצם ומשקל קבוע.

אופיו אלטורי וחופשי מבחינה ריתמית והוא מושר בשירת – מענה: יחיד פותח ומן הבית השני ואילך עונים האחרים במענה חוזר, או משלים. אינו משמש לריקוד.

שירה – מקבילה לשירי אזור (מוואשח ולשיר המעין אזורי (זג'ל) – הפופולריים בשירת ימי הביניים. אופיה המוזיקלי קצוב ונמרץ. על פי רוב זהו שיר ארוך הבנוי חרוזות חרוזות, שחרזתו ומשקלו מגוונים. החלק היחיד בו מקישים ורוקדים.

הלל (הללות) – נוסח ברכה קצר, שתוכנו שבח לאל. מושר כברכה שהמסובים משמיעים לבעל השמחה, או כברכה שהוא משמיע להם לאחר השירה. אחד הנוכחים פותח (לרוב ה"מארי") והאחרים מצטרפים לאחר המשפט הראשון. הטקסט חרוז, אך אינו שקול (ללא קצב עקבי) ובסיומו פסוק מקראי.

מסורת השירה באה לידי ביטוי במפגשים חברתיים, בטקסים ובחגים (במיוחד לאור העובדה, שיהודי תימן לא כללו פיוטים רבים בסידור התפילה על פי מנהג הרמב"ם, שלא כמנהג א"י – "שאמי"), ובעיקר ב"ג'עלה".

ה"ג'עלה", הינו מפגש חברתי (שבת, מועד, סעודת מצוה, חתונה וכו') ובו מוגשת תקרובת ("ג'עלה") הכוללת: פרות, אגוזים, מיני קליות וכו' וכן יין או ערק.

באזורה הנינוחה הושמעו דברי תורה מפי חכמים ופיוטים מספר הדיואן.

הליווי האינסטרומנטלי הוגבל לשימוש בתופים ובכלי הקשה. בני תימן החמירו באיסור החל על נגינה בכלי זמר, בשל האבל על חורבן בית המקדש וקיימו איסור זה, גם בארועי השמחה השונים מחוץ לבית הכנסת (לעומת שאר קהילות ישראל, אשר קיימוהו בביהכנ"ס בלבד).

מאפיינים נוספים הראויים לציון:

א. יהודי תימן ידועים בהגייתם ובקפדנותם המיוחדת הן באותיות והן בניקוד. (בהבדלים מסויימים בין אזוריה השונים של תימן), כגון: קמץ = O, סגול = A, חולם = OU ועוד.

ב. מסורת השינון – צורת הלימוד הנפוצה כבר מקטנות היא שינון של טקסטים ארוכים ומורכבים. כך למשל ידיעה בעל פה של פרקי תהילים רבים, הינו דבר רגיל בתימן. תופעה ייחודית היא העלאת ילד קטן (מגיל 6) לתורה בשבת (בעליה שיטית), כאשר הילד העולה אף קורא בתורה. קפדנות זו יוצרת איכות מיוחדת באופן השירה.

כיום בארץ, ממשיכים רבים מבני תימן לשמור על מסורת אבותם. ישנה הקפדה על כך שמנגינות זרות אינן נכנסות לבית הכנסת, כך שהנוסח נשמר. כמו כן ניתן לראות במקומות בהם ישנו ריכוז גבוה של תימנים (ראש העין למשל), מספר רב של בתי כנסת קטנים, השומרים על הנוסח המקורי של האזור ממנו עלו אבותיהם מתימן.

חשוב לציין כי לשירה התימנית חלק משמעותי בעיצוב השירה העממית הישראלית ומנגינות רבות הפכו להיות נכסי צאן ברזל של התרבות בישראל.

אדון הכל / ר' שלם שבזי

אדון הכל מחיה כל נשמה.
יצו חסדו לבת נדיב חכמה.

לבושה מענן תאר יקרו.
ומשפעת עלי כל האדמה
שאון גלי גבול ימים תעורר.
ועם דודה בצלו נעלמה.
בחן בעלה שבטינו תנהל.
ומעלתה מהדרת ורמה.

זמירות מכנף ארץ שמענום.
צבי צדיק במזרח וימה.

ישרים הולכים תמיד בישר.
נקיים הם בלי עון ואשמה.

שמועתם לטוב כלם ברורים.
ולחם נכספה נפשי בתימה.

צרי גלעד שלח לנו ידידי.
בציון נשמחה גבר ועלמה

אקנה חסדך / ר' שלום שבזי

אקנה חסדך שוכן מעונים
שלח ישעך לעם קדש נדודים
להר ציון תשיבנו נכונים

בקול שופר תקבץ הפרודים

שכינה חופפי על הגאונים
להבין סוד בתוך אוזל צמודים
בלמדם דובבות שפתי ישנים
בספר מלחמות אל חי גדודים
זכרם יערב לי בין הזקנים

בספר אהבה יחד פקודים
ידידים לומדי תורה ושונים
דבר חכמה במסכתות חמודים

מקור חיים שרוים בו וחונים
בראש דגל וזבד טוב זבודים

שמורים מבלי חטא ועונים
בלב גרא ורעיונים למודים

תעודה הזכרי לבי ששונים
ושמחי עניים המרודים

אז תשיש כלות וחתנים

בזין טוב ושושנת ורדים אָנָא

אהבת הדסה / ר' שלם שבזי

אהבת הדסה על לבבי נקשרה
ואני בתוך גולה פעמי צוללים
לו יש רשות לי אעלה אתחברה
תוך שערי ציון אשר הם נהללים
שחרית וערבית בת נדיבים אזכרה

לבי ורעיוני בחשק נבהלים
בנעים זמירות מנדוד אתעוררה

ואני ורעייתי ברנה צוהלים
בינו עדת קדש בשירה חברה

חתן והכלה בחפה נכללים
זה יום שמחות לאימה יקרה

כי היא ודודה חן וחסד גומלים
יחדו עלי שלחן וכוס דודי קרא

זמן שרידינו וכל הנסגלים
מכוס ישועות אשמחה ואזמרה

אוציא לכל סודי ואשיב שואלים
שם טוב למשפילים בדעת ישרה

כי הם עלי יצרם בודאי מושלים
תאות לבבם לעשות טוב גברה

יעלו לגן עדן וחיים נוחלים

אֶהְבֵּת יַחֲדָתִי לְטוֹב אֶל נְהִירָה
 בְּרוּךְ שֶׁהוּא נוֹתֵן שָׂכָר כָּל פּוֹעֲלִים
 שְׁלוֹם כְּנֶהֱרַ לַעֲדָתִי יְנֶהֱרַ
 זָקֵן וְגַם בָּחוּר וְכָל הָעוֹלָלִים

איילת חן / ר' שלם שבזי
 אֵילֵת חֵן בְּגִלוֹת תִּסְמְכֵנִי
 וּבִלְיָה בְּתוֹךְ חִיקָה מְלוֹנִי
 לְכוּס יֵינָה אֲנִי תַמִּיד מְזוּמָן
 וְנִתְעַרֵב חֲמֵד יֵינָה בִּינִי
 שְׁתו דוֹדִים לְעוֹמָתִי וְשָׁכְרוּ
 וְהָעִירוּ לְשָׁכָל רַעֲיוֹנִי
 בְּהִיכַל בֵּת מַלְכִּים הַכְּבוֹדָה
 וְשׁוֹלְחָנָה מְזוּמָן לְהִמּוֹנִי
 זָמֵן הַפְּרִיד לְכָל רָעִים וְדוֹדִים
 אָבֵל דוּדֵי בְּאַהֲבָה מְשַׁכְּנִי
 יִקְשֶׁר חֵן וְחֶסֶד עַל גְּבֵרֶת
 בְּמַעְגַל חֵן וְחֶסֶד יִזְכְּרֵנִי
 מִפְּרִשְׁזוּ בַעֲנֵן עֲבִי שְׁחָקִים
 לְרַעֲיָתִי וְהִיא תִפְּקֵךְ רְצוֹנִי
 שְׁעָרֶיהָ חֲמֻשִּׁים הֵם קְבוּעִים

זְכוּת לֵאמֹה בְּבִינָה תִסְעֲדָנִי
 תַעֲוֹרֵר אֶהְבֵּת רַחֵל לְבָנִים
 בְּסוּד מַלְכוּת עֲשִׂירִית תַעֲלָנִי
 אֱלֹהִים חֵישׁ לַעֲמֹךְ יְשׁוּעָה
 בַּעַת רְצוֹן תַצְחָצַח גְּרוֹנִי
 שְׁלוֹמִי לֵב בְּרוּב שְׁלוֹם תִסּוֹבֵב
 בְּנִי אִישׁ תָּם סִגְלַת אֵב הַמוֹנִי

אני הדל ועוזי עיר ומגדל / ר' שלם שבזי
 אֲנִי הַדֵּל וְעוֹזֵי עִיר וּמִגְדָּל וּמִבְטָחִי וְחֹשֶׁקִי שֵׁם ה'
 לְחֵן שְׂדֵי אֲנִי נִכְסֹף בְּלִי דֵי בְּאַהֲבָתִי וְשָׁכָל רַעֲיוֹנִי
 שְׁבִיב נוֹרָא דְמַלְכָּא אֶתְקַטִּירָא בְּסוּד לְבִי לְהַסִּיר אֶת
 יְגוֹנִי
 בְּסוּד אֶהְבֵּת הַדְסָה הַמְכָסָה עָלַי רֹאשִׁי בְשַׁעַת הַגִּיוֹנִי
 זְכוּת עוֹרֵר יָדִיד עַל דֵּל מְשׁוֹרֵר בְּשִׁיר חֲדָשׁ לְשִׁמַּח
 הַמוֹנִי
 יְבִיאֻנִי בְּחֵן חֶסֶדִי ה' לְהַר קָדְשׁוֹ בְּיוֹם בּוֹא רֹאשׁ
 גְּאוּנִי
 מַחֲכָה קוֹל תְּרוּעָה יוֹם יְשׁוּעָה וְשִׁבְטִי יֵה וְדִגְלִיָּהֶם
 לְפָנִי
 שְׁאוּן גָּלִי זָמֵן, אֲשַׁכַּח בְּתִימָן וְדוֹד גְּאָמֵן יִכְסֶּה כָּל

עוֹנִי
 תִנֵּי הֶלֶל יַחֲדָתִי חֲצוֹת לַיִל לְצוּר גּוֹלָל לְאוּר לְבִי
 וְעִינִי
 אֲדוֹן הַכָּל וְשֵׁם דַּעַת וְהַשְׁכָּל בְּפִי רַחֲשִׁי וְגַם שְׁמַע
 בְּאַזְנִי
 וְשִׁי"ן לִמ"ד וּמִ"ם בְּשִׁמִּי יִלְמַד זְכוּת עָלַי וְעַל חֲבֵרֶת
 זָקֵנִי

אבדא בתוּחִיד רַבִּי
 אֲבָדָא בְּתוּחִיד רַבִּי, סֶךְ קִלְבִּי פִי כָּל מִנְטָקִי
 אֶתְחִיל בִּיחּוּד אֱלֹהִי, סוּד לִבִּי, בְּכָל מִבְטָא שְׁפָתִי
 פִי שְׂרָקָהּ וְאַלְג'רִבִּי, לֹא יִגְבִּי לְאַלְכָּל כִּי־אֵלֶקִי
 בְּמִזְרַח וּבְמַעֲרָב, אֵינּוּ נַעֲלָם אֶת הַכֹּל הוּא בּוֹרָא
 בְּאַחְסָאנָהּ וְלִטְף בִּי, הוּא חֲסִבִּי בְּאַלְמֶלֶךְ סַאבְקִי
 בְּחִסְדוֹ יַחֲנֵנִי הוּא מִנֵּת חִלְקִי קוֹדֵם הוּא
 בְּמַלְכוּתוֹ
 כֹּאפִי אֶלְוִגוּד בְּאַרְי אֶלְגִּסוּד
 הֵזֵן אֶת הַנִּמְצָאִים בּוֹרָא אֶת הַגּוֹפִים
 הֵם לֵה סְגוּד רַבֵּן וְדוּד אֶלְחָק וְצֹאדְקִי
 הֵם לוֹ מִשְׁתַּחֲוּוּיִם אֶל אֱהוּב הָאִמֶת וְהַצִּדִּיק
 עִיִּשִׁי כָּפֹל וְאַלְשָׁרְבִי פִי קִרְבִּי יִגְלִי מִצִּאֲקִי
 סִפְק לִי מִזֶּן וְשִׁתִּיה וּבִקְרוּב יִסִּיר אֶת מִצּוּקוֹתִי
 לְכָל בְּחֻמָּה בְּרָא יוֹם קָרָא אָדָם וְהִמְשִׁילוּ
 נֶפֶשׁ בְּגוּף נִקְשָׁרָה נִבְחָרָה תַמִּיד לְהֶלְלוּ
 וּבְיוֹם פְּרֻדָּה שׁוּרָה כְּאוֹרָה בֵּת זוּג לְשָׁכְלוּ

תִּזְכֶּה עֲלוֹת רוֹם מַעֲלוֹת
הַנִּכְלָלוֹת מִשְׁתַּכְלָלוֹת
חוֹשֶׁק וְנִחְשָׁק
בְּרִצּוֹן אֱלֹהֵי אָבִי הוּא יְבִיא נַפְשִׁי לְחִלְקִי

אהוב לבי שמח / ר' שלום שבזי

אֶהוּב לְבִי שְׂמַח בְּמַצּוֹת נִכְתְּבוּ
עֲשֵׂה מִהֵן רַמ"ח שְׁס"ה לֹא יִטְבוּ
לְנִפְשְׁךָ זִכְכָּה וְיוֹסִיף שְׁכָלְךָ
שְׂמַאל מִבְּאִישׁ זֶנַח דְּבָרָיו נִכְזְבוּ
שְׂכִינָה תִלְבָּשָׂה בְּעַת כִּי תִדְרָשָׁה
וְגוֹפֶךְ קִדְשָׁה וּמִלּוֹ יִרְהֲבוּ
בַּחַר כָּלָה וְדוֹד שְׁבָה מִן הַנְּדוּד
וְאוֹיְבֶיךָ שְׂדוּד וְלֹא יִתְיַצְבוּ
זְכוּר בּוֹרְאֶךָ בְּיוֹם בַּחֲרוּתְךָ
וְהִרְוִידִים בְּךָ כָּלֵל יִחְרְבוּ
יִשְׂר דַּעַת עֲמַד לַעֲמַתִּי צְמוּד
וּבִתּוּרָה לְמוֹד וְחֻקִּים עָרְבוּ

מֵרֵאדֶּךָ פִּי אֶלְתֵּקָא תִצְאָל דָּאֵר אֶלְבָּקָא
{[אם תהיה מחשבתך ביראת שמים]} {תגיע
לעולם הבא, עולם הנצח]}
מַחַל אֶלְאֶצְדָּקָא בְּעֵדְנָאן אֲוִגְבוּ
{[מקום מושבם של הידידים]} {הראויים להיות
בגן עדן]}

שְׂרַד עֵקְלִי שְׂרַד מַעֲא זֵין אֶלְכֶּרֶד
{[נמלט שכלי נמלט]} {עם יופי המרגלית]}
וְגִסְמִי אֲנַפְרַד בְּלַחְדָּה תֵּאֲרְבוּ
{[וגופי נתפורר]} {לעפר בקבר]}

תַּגְלָא רַבְנָא בְּסִינִי כְצִנָּא
{[נגלה אליהנו]} {ובסיני בחר בנו]}
וּפִיצ'ה נֶאֱלָנָא בְּיוֹם אֶלְמִנְצָבוּ
{[ואת שפעו העניק לנו]} {ביום שניצבנו
לפניו]}

אֲנָא אֶלְעֶבֶד אֶלְצִגִּיר לְרַבִּי אֶלְקָדִיר
{[אני העבד הקטן]} {לאלהי רב היכולת]}
מַכְלָץ לֹאֶלְאָסִיר וּמִגִּי אֶלְהֶאֲרְבוּ
{[מציל את האסיר]} {וממלט את הבורח]}

יַחֲדַתִּי עָלִי וְשְׁלוֹם תִּסְגְּלִי
שְׂרִידִי מִקְהֲלִי בְּמִדְרַשׁ יִשְׁבוּ
תְּשׁוּקָתִי אֲנִי אֶלִי צוּר כּוֹנֵנִי
יַחֲדָה רִנְנִי וְיָדִי יִכְתְּבוּ וְהַלְלוּיָהּ

יום שבת תשמח מאד נפשי / ר' שלם שבזי

יוֹם שַׁבָּת תְּשֻׁמַּח מְאֹד נַפְשִׁי
תִּתְאַוֶּה לַעֲלוֹת לְהֵר קִדְשִׁי
מֵאֲתָמוֹל תַּחְזִיק בְּקוֹ שְׁשִׁי
רַעֲיָתִי דִּגְלִי בְּחוֹן הַמָּשִׁי

לֹאֶלְתּוֹרֶאת וְאֶלְדִּין וְאֶלְעֶלְמָא
[לתורה לקיום מצוות ולחכמה]
תִּתְשׁוּק אֶלְרוּחַ וְאֶלְגִּסְמָא
[משתוקקת הנשמה והגוף]
פִּי עֵדְנָאן תִּלְחֹץ לְהָא קִסְמָא
[בגן עדן תראה הנפש חלק]
מִן אֶכִּיָּאֵד אֶלְגִּסְם לֹא תִכְשִׁי
[וממקרי הזמן ומפגעים גופי אל תירא]
וְסַעוּדוֹת שְׁלֹשׁ מְכֻנוֹת
לְשַׁבָּת יִהְיוּ מְזֻמָּנוֹת
מִעֲרַב שַׁבָּת מִתְקֻנוֹת
בוּ יְרוֹם כִּי אֶשְׁמַחָה רֵאשִׁי
יִתְבוֹנֵן לְבִי בְּסוּד שַׁבָּת
הוּא בְּרוּר לְמִקְיָמִי הַדָּת
וּמַחְלָל אוֹתוֹ מוֹת יוֹמָת
אִם שׁוֹגֵג חֲטָאת יִהְיֶה עֲנָשִׁי
וּמֵה נְעִים מִדְרַשׁ וְאֶגְדָּה
בֵּית מֶלֶךְ כָּלָה מִיַּחְדָּה
מִרְאשִׁית הַכֹּל מִיַּסְדָּה
בוּ אֶשְׂכַּח עֲנִי וְכָל חֲלָשִׁי